

Н. І. ГОРНОСТАЙ, С. Н. С.

О. Є. МИХАЛЬЧЕНКОВА, С. Н. С.

СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ

Резюме. Стаття присвячена актуальній темі транскордонного співробітництва України та розвитку євро-регіонів. У статті розглянуто значення транскордонного співробітництва для України, а також історичні віхи його формування. Проаналізовано проблеми соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів і транскордонного співробітництва, особливості та напрями співробітництва України з країнами ЄС. Вивчено теоретичні та практичні аспекти реалізації єврорегіональної політики. Систематизовано форми єврорегіонального співробітництва. Досліджено особливості функціонування єврорегіонів. Виділено головні напрями та стратегічні орієнтири розвитку єврорегіонального співробітництва в європейських країнах. Визначено характеристики та ознаки економічного впливу єврорегіональних структур на розвиток прикордонних регіонів суміжних держав. Розглянуто чинні програми Interreg NEXT співпраці ЄС із сусідніми регіонами.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, єврорегіон, регіон, прикордонні регіони, програми Interreg NEXT.

ВСТУП

Найпоширенішою помилкою на сьогодні є розуміння того, що єврорегіони — це виключно форма прикордонної взаємодії всередині Європейського Союзу чи на його кордоні з країнами — потенційними кандидатами на вступ до ЄС. У цьому контексті найбільш прийнятною є позиція, що єврорегіон — це інструмент зовнішньої політики окремих суверенних держав, що пов'язаний із будь-яким видом добровільної середньо- і довгострокової транскордонної кооперації за участі муніципальних утворень або цілих районів сусідніх країн, юридичне оформлення якої базується на принципах "Європейської рамкової конвенції про прикордонне співробітництво територіальних спільнот і влади". Конвенцію було підписано в 1980 р., учасниками якої є не лише члени — країни ЄС, а й багато інших держав.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах посилення глобалізаційних процесів важливого значення набуває така форма міжнародної співпраці, як транскордонне співробітництво та створення єврорегіонів, що за ефективного функціонування можуть бути певним засобом реалізації соціально-економічного та політичного потенціалу прикордонних територій.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАНИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Питання транскордонного співробітництва посідають центральне місце в сучасних дослідженнях, оскільки виступають одним із клю-

чових чинників розвитку прикордонних регіонів, запорукою стабільності та добросусідства, розвитку підприємництва, людського капіталу, інновацій, найбільш повної реалізації потенціалу прикордонного становища регіону. Зазначені питання широко висвітлені в працях таких науковців і практиків, як В. В. Пархоменко [1], В. В. Маркович [2], І. В. Артёмов [3], І. Кацал [4], О. В. Захарова [5].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Транскордонне співробітництво посідає важливе місце у системі міжнародних зв'язків, виступаючи формою міждержавної інтеграції та інтенсифікації відносин прикордонних регіонів. Маючи значний потенціал щодо залучення іноземних інвестицій, створення нових робочих місць, посилення прикордонної торгівлі, налагодження етнокультурних зв'язків із суміжними територіями, транскордонне співробітництво відіграє значну роль у системі регіональної політики.

Розвиток взаємодії прикордонних регіонів, дозволяючи зберігати специфіку, самотність та індивідуальність кожної зі сторін, значною мірою розкриває широкі можливості для успішного розв'язання локальних проблем, також дає змогу максимально використовувати національний потенціал, поступово згладжувати прояви відчуженості в соціально-економічному розвитку окремих територіально-адміністративних одиниць. Прикордонне співробітництво реалізується завдяки спільно розробленим програмам у сфері науково-технічної, торговельно-

економічної та культурної взаємодії. Світова динаміка розвитку транскордонного співробітництва переконливо свідчить про його активізацію, що зумовлено необхідністю досягнення спільних цілей — конвергенції регіонів та усунення диспропорцій їх соціально-економічного розвитку. Нині в транскордонних регіонах виникає безліч спільних проблем в екологічній, транспортній, економічній, культурно-освітній, соціальній та інших сферах, для розв'язання яких необхідно поєднувати зусилля.

Для країн із перехідною економікою транскордонне співробітництво є додатковим елементом інтеграції, що розширює можливості прикордонних регіонів ініціювати та втілювати транскордонні проекти з метою підвищення рівня регіонального соціально-економічного розвитку шляхом налагодження взаємовигідних зв'язків суб'єктів господарювання з використанням загального ресурсного потенціалу.

Розвиток транскордонного співробітництва спрямовано насамперед на забезпечення високої якості життя мешканців прикордонних територій, інфраструктурне забезпечення відповідних територій, розв'язання спільних проблем суміжних територій. Основою розвитку транскордонних регіонів є транскордонне співробітництво. Трансдордонний регіон охоплює суміжні прикордонні території двох та більше держав на різних рівнях відповідних адміністративно-територіальних систем, починаючи з рівня NUTS2 (між регіонами).

Інституційно-правове забезпечення розвитку транскордонного співробітництва в Україні становлять міжнародні нормативно-правові документи, ратифіковані Україною, міждержавні угоди, національне законодавство, міжрегіональні угоди, угоди між учасниками, зокрема єврорегіональних утворень, які стосуються транскордонного співробітництва.

Ключовим нормативно-правовим документом, що регулює транскордонне співробітництво в Україні, є Закон України “Про трансдордонне співробітництво” від 24 червня 2004 р. № 1861-IV [6]. Цей документ регулює економічні, правові, організаційні та відносини у сфері трансдордонного співробітництва та конкретизує в рамках такої співпраці джерела фінансування проектів (програм).

Відповідно до Закону України “Про трансдордонне співробітництво”, Трансдордонне співробітництво (ТКС) — це “спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних і інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні і відповідними суб'єктами і учасниками таких відно-

син із сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством” [6]. Мета ТКС полягає в розвитку соціально-економічних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших зв'язків між суб'єктами та учасниками ТКС.

Водночас в Україні головним документом, що визначає регіональну політику у сфері трансдордонного співробітництва, є “Державна програма розвитку трансдордонного співробітництва на 2021–2027 роки” [7], у якій розвиток трансдордонного співробітництва визначається з-поміж основних завдань за двома стратегічними цілями. Окрім того, одним з інструментів реалізації цієї програми є державні програми розвитку трансдордонного співробітництва, які передбачають консолідацію зусиль, що спрямовані на: сприяння розвитку євро регіонів; ліквідацію інфраструктурних та адміністративних бар'єрів для активізації співпраці прикордонних територій; провадження спільної діяльності у сфері малого та середнього бізнесу; підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; розбудову їхньої виробничої та соціальної інфраструктури.

Найбільш дієвою інституціоналізованою формою трансдордонного співробітництва на сьогодні є єврорегіони.

Процес створення єврорегіонів у Західній Європі розпочався після Другої світової війни та мав на меті активізацію соціально-економічного розвитку територій, що належали єврорегіональним об'єднанням. Діяльність єврорегіонів розглядалася в країнах Західної Європи як спосіб побудови нового економічного та громадського порядку, активізації участі в процесах європейської інтеграції територій провінційного та муніципального рівнів. Основоположниками цього процесу були норвезькі, шведські, фінські, голландські, німецькі та французькі прикордонні регіони. Головною передумовою розвитку єврорегіонів було посилення та поглиблення трансдордонного співробітництва, добросусідських взаємин між територіальними громадами й органами влади, а також прагнення усунення кордонів між країнами — членами ЄС.

Поняття “трансдордонне співробітництво” вперше було згадано в 1976 р., коли Європейський Парламент запропонував проект про спілки прикордонних регіонів.

Перший єврорегіон з'явився на кордоні Німеччини та Нідерландів у 1958 р. під назвою “EUREGIO”. Надалі єврорегіони почали поширюватися територією Європи. Єврорегіони часто поєднують території, що пов'язані географічно: наприклад, регіон “Баварський ліс — Богемський ліс Шумава”, розташований в єдиному лісовому масиві Німеччини, Австрії та Чехії, або

“Татри” — в єдиній гірській системі Польщі та Словаччини. В інших випадках території можуть бути пов’язані історично: чесько-польський єврорегіон “Сілезія”, створений на території середньовічної незалежної держави; австро-угорська транскордонна освіта “Західна Паннонія” — частина давньоримської провінції.

Згідно з Законом України “Про транскордонне співробітництво”, Єврорегіон визначається як організаційна форма транскордонного співробітництва, що здійснюється відповідно до двосторонніх або багатосторонніх угод про транскордонне співробітництво [6].

Єврорегіон — це інституційно оформлене транскордонне співробітництво, яке насамперед є взаємодією двох або декількох прикордонних територій в економічній, екологічній, культурній, науково-технічній, соціальній та інших сферах із метою підвищення ефективності розвитку цих територій, що регулюється різними угодами, ухваленими як на міжнародному, так і на регіональному рівнях.

Головна мета існування євро регіону полягає у всебічному зближенні народів, створенні та підтриманні клімату, що сприятиме партнерству та обміну досвідом із широкого кола питань (довкілля, сільське господарство, транспорт, комунікації, безпека, зайнятість, технології, туризм тощо). Реалізація головної мети досягається виконанням низки цілей, які визначаються для кожного єврорегіону як необхідні та оптимальні у цій місцевості. Визначення цілей засноване на поглибленому аналізі економічного рівня розвитку, стану довкілля, інвестиційної та інноваційної активності, стану транспортної інфраструктури тощо.

Головними цілями єврорегіону є: активізація співпраці, обмін досвідом та інформацією; вирівнювання та покращення умов життя; сприяння регіональному розвитку; обмін досвідом та інформацією щодо ринку праці; розвиток господарства та торгівлі; розвиток інфраструктури; розвиток туризму; врегулювання прикордонного руху; охорона та покращення навколишнього середовища; співробітництво при аваріях і катастрофах; співробітництво в різних галузях (просторового планування; гуманітарної та соціальної допомоги; спорту, охорони здоров’я); співробітництво гірничих служб; культурний обмін та охорона культурної спадщини; програми молодіжного обміну; покращення відносин між людьми.

Україна бере участь у створенні єврорегіонів з 1993 р. ратифікувавши “Європейську рамкову конвенцію з транскордонного співробітництва територіальних утворень та їх органів урядування” (ухвалена в Мадриді 21 травня 1980 р.).

Нині в Україні налічується десять єврорегіонів (табл. 1), які умовно можна поділити за територіально-географічними й адміністративними ознаками на такі, що:

- утворені спільно з країнами — членами ЄС, а саме: “Карпатський єврорегіон”, “Єврорегіон «Буг»”, “Єврорегіон «Нижній Дунай»”, “Єврорегіон «Верхній Прут»”;
- утворені спільно з країнами, які не є країнами — членами ЄС, а саме: “Єврорегіон «Дністер»”, “Єврорегіон «Дніпро»”, “Єврорегіон «Слобожанщина»”, “Єврорегіон «Ярославна»”, “Єврорегіон «Чорне море»”, “Єврорегіон «Донбас»”.

Унаслідок воєнно-політичних причин, а саме через повномасштабну війни російської федерації проти України з лютого 2022 р. остаточно припинили своє функціонування єврорегіони “Ярославна”, “Донбас”, “Слобожанщина”, “Чорне море”, у стані “застою” перебувають єврорегіони “Дніпро”, “Буг”, “Верхній Прут”. Зберігає позиції розвитку лише єврорегіон “Карпати”, який розташований вздовж західного кордону України. Цей єврорегіон охоплює такі п’ять країн: Україна, Румунія, Угорщина, Словачка Республіка.

Проте реалізація зазначених перспектив відсунулася на невизначений термін у зв’язку з ескалацією міжнародного конфлікту між росією та Україною. Можна говорити про те, що за досить нетривалий історичний період Україна та росія перестали бути партнерами в розвитку та поглибленні відносин інтеграційного типу.

Транскордонне співробітництво між державами — членами ЄС та регіоном сусідства вперше було започатковано в рамках європейської політики сусідства та фінансується Європейським інструментом сусідства та партнерства (ENPI) на період 2007–2013 роки з метою сприяння добросусідським відносинам і поступовій економічній інтеграції країн-учасниць. Це було ще раз підтверджено в Європейському інструменті сусідства (ENI) на період 2014–2020 роки.

У 2021–2027 рр. співпраця регулюватиметься політикою згуртованості ЄС, а програми будуть частиною Interreg. Щоб висвітлити зовнішній вимір політики згуртованості та водночас підкреслити те, наскільки близькі між собою ЄС та країни-партнери, нова програма називається “Interreg NEXT”. Програми на 2021–2027 рр. в основному регулюються [8].

На програми співпраці Interreg NEXT на період 2021–2027 рр. виділено 1,1 млрд євро з Європейського фонду регіонального розвитку (ERDF), Інструменту сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва (NDICI) та Інструменту підготовки до вступу (IPA).

Утворені євро регіони України

Назва євро регіону	Рік створення або приєднання України	Країни-учасниці (регіони яких входять до складу євро регіону)
“Буг”	1995 р.	Україна, Республіка Польща, Республіка Білорусь
“Нижній Дунай”	1998 р.	Україна, Республіка Польща, Республіка Молдови, Румунія
“Карпати”	2000 р.	Україна, Румунія, Угорщина, Словацька Республіка
“Верхній Прут”	2000 р.	Україна, Республіка Молдови, Румунія
“Дніпро”	2003 р.	Україна, Республіка Білорусь, росія
“Слобожанщина”	2003 р.	Україна, росія
“Ярославна”	2007 р.	Україна, росія
Чорноморський євро регіон	2008 р.	Україна, Республіка Азербайджан, Республіка Албанія, Республіка Болгарія, Грецька Республіка, Грузія, Республіка Молдова, Республіка Сербія, Румунія, Турецька Республіка, росія
“Донбас”	2010 р.	Україна, росія
“Дністер”	2012 р.	Україна, Республіка Молдова

Після російської військової агресії проти України та відповідно до обмежувальних заходів ЄС, 4 березня 2022 р. за рішенням Європейської комісії було призупинено транскордонне співробітництво і транснаціональне співробітництво з росією і Білоруссю в програмах транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства (ENI CBC), а також їхню участь у програмі Interreg NEXT на період 2021–2027 роки. Комісія мала низку програм, що фінансувалися ЄС у росії на суму 178 млн євро, у Білорусі – 257 млн євро. Таким чином, Європейська комісія повною мірою взяла курс на підтримку української незалежності та суверенітету, продемонструвавши політику солідарності та згуртованості [9; 10].

Понад 66 млн євро на транскордонне співробітництво з Україною будуть доступні в рамках першої програми транскордонного співробітництва, ухваленої Єврокомісією: Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна. Програма розрахована на 2021–2027 роки. Завдяки цій Політиці згуртування три держави — члени ЄС (Угорщина, Словаччина та Румунія) та Україна працюватимуть разом задля забезпечення рівного доступу до медичної допомоги та підвищення стійкості своїх систем охорони здоров'я. Програма також забезпечить підтримку сталих рішень для адаптації до змін клімату та запобігання ризикам виникнення катастроф. Країни-учасниці також співпрацюватимуть за напрямками захисту природи, розвитку зеленої

інфраструктури та покращення умов для сталого туризму [11].

Окремої уваги потребує транскордонне співробітництво з Польщею. Оскільки головні вектори співпраці мали акцент і на Білорусь, тому, наприклад, програма транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна, яка діяла на території Рівненської області до повномасштабної війни, буде продовжена, але вже в рамках співпраці між Польщею та Україною Interreg NEXT Польща-Україна 2021–2027. Загальний бюджет “Програми транскордонного співробітництва Interreg NEXT Польща-Україна 2021–2027” в четвертому фінансовому періоді на 2021–2027 рр. становить 187,4 млн євро, а на самі проекти виділено 170,3 млн. У контексті програми визначено п'ять пріоритетів — “Довкілля”, “Здоров'я”, “Туризм”, “Співпраця” та “Кордони” [12].

Розвиток міжрегіонального співробітництва між Україною та Румунією відбувається за трьома головними напрямками: транскордонне співробітництво в рамках програм Європейського інструменту сусідства; співробітництво на рівні неурядових організацій і місцевих державних органів України та Румунії; регіональне торговельно-економічне співробітництво. Звісно, під час війни пріоритети транскордонної політики змінилися в сторону допомоги біженцям з України.

Загальний бюджет “Програми транскордонного співробітництва Interreg NEXT “Румунія-

Україна 2021–2027” становить 60 млн євро. Пріоритетами Програми є екологія, соціальний розвиток та управління кордонами [13].

Програма Чорноморського басейну NEXT спрямована на зміцнення наявних зв'язків між країнами-учасниками та буде нові у сфері досліджень та інновацій та охорони навколишнього середовища. Таким чином, Програма спиратиметься та поглиблюватиме транскордонне співробітництво в регіоні Чорноморського басейну в транснаціональній конфігурації.

Чорноморський басейн включає країни (Вірменія, Грузія, Республіка Молдова), а також регіони Болгарії, Греції, Румунії, Туреччини та України. Чорне море є унікальним морським басейном, що багатим на біорізноманіття та культурну спадщину, але також тут відбувається виняткове поєднання природних і антропогенних факторів стресу. Чорне море вважається провідною територіальною ознакою регіону, а всі регіони навколо його басейну є функціональною зоною [14].

ВИСНОВКИ

Отже, з урахуванням вищевикладеного, дослідження особливостей формування системи транскордонного співробітництва України, країн ЄС та інших сусідніх країн як інноваційного елемента та рушійної сили для сталого розвитку регіональної економіки, периферійних прикордонних територій є актуальним науково-практичним завданням, що викликає значний інтерес не лише серед наукових та експертних кіл, а й у значній кількості інших зацікавлених верств суспільства. Також прикордонне співробітництво відіграє важливу роль у розвитку прикордонних територій, оскільки сприяє подоланню їх відстороненості та відокремленості в системі національних господарських зв'язків.

На нашу думку, що перспективними напрямками розвитку транскордонної взаємодії України з сусідніми країнами є:

1) підвищення міжнародної конкурентоздатності прикордонних регіонів та збільшення ступеня використання наявних міжнародних конкурентних переваг;

2) розвиток транскордонного співробітництва на мікрорівні у високотехнологічних галузях.

Причому розвиток міжнародної економічної взаємодії за вищевказаними напрямками має базуватися на прогностичних оцінках варіантів розвитку міжнародної економічної діяльності країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пархоменко В. В. Проблеми та перспективи транскордонного співробітництва в Україні / В. В. Пархоменко // Науковий вісник Національної

академії статистики, обліку та аудиту. — 2020. — № 4. — С. 77–85.

2. Маркович В. В. Соціально-економічна ефективність транскордонного співробітництва України в умовах європейської інтеграції: дис. ... канд. екон. наук. спец. 08.00.02 / В. В. Маркович. — Львів, 2017. — 211 с.
3. Транскордонне співробітництво України: стан, проблеми, перспективи: монографія / за заг. ред. І. В. Артьомова. — Ужгород: Закарпатський державний університет, 2012. — 520 с.
4. Кацал І. Перевірка витрат за проектами в межах програм транскордонного співробітництва: загальний концепт і практичні рекомендації [Електронний ресурс] / І. Кацал // Вісник МСФЗ. — 2019. — № 8. — Режим доступу: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001945.
5. Захарова О. В. Участь України у функціонуванні єврорегіонів / О. В. Захарова // Збірник наукових праць ЧДТУ. — 2022. — Вип. 64. — С. 75–87. (Серія: Економічні науки).
6. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24 черв. 2004 р. № 1861-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text>.
7. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021–2027 роки [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квіт. 2021 р. 408-2021-п. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF#n110>.
8. Regulation (EU) 2021/1059 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 on specific provisions for the European territorial cooperation goal (Interreg) [Electronic resource]. — Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1059>.
9. Єврокомісія анонсувала зупинку транскордонного співробітництва з Росією і Білоруссю [Електронний ресурс] / РБК. — Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/evrokomissiya-anonsirovala-ostanovku>.
10. Єврокомісія профінансує транскордонні проекти з Україною, перервані війною [Електронний ресурс] // УКРІНФОРМ. — Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3535027-evrokomisia-profinansue-transkordonna-proekti-z-ukrainouperervani-vijnou.html>.
11. Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine Programme [Electronic resource]. — Access mode: <http://www.huskroua-cbc.net/>.
12. Poland-Ukraine Programme [Electronic resource]. — Access mode: <http://www.pbu2020.eu/en>.
13. Interreg NEXT Romania — Ukraine [Electronic resource]. — Access mode: <https://ro-ua.net/en/home-2021-2027>.
14. Common borders. Common [Electronic resource]. — Access mode: <https://blacksea-cbc.net/>.

REFERENCES

1. Parkhomenko, V. V. (2020). Problemy ta perspektyvy transkordnonoho spivrobitnytstva v Ukraini. [Problems and prospects of cross-border cooperation in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu* [Scientific Bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Auditing]. 4, 77–85. [in Ukr.].
2. Markovych, V. V. (2017). Sotsialno-ekonomichna efektyvnist transkordnonoho spivrobitnytstva Ukrainy v umovakh yevropeiskoi intehratsii [The socio-economic effectiveness of the cross-border

- der cooperation of Ukraine in the context of European integration]. Candidate's thesis. Lviv, 211. [in Ukr.].
3. Artiymov, I. V. (Ed.). (2012). *Transkordonne spivrobitnytstvo Ukrainy: stan, problemy, perspektivy [The trans-border cooperation of Ukraine: performance, problems, prospects]*. Uzhhorod, 520 p. [in Ukr.].
 4. Katsal, I. (2019). Perevirka vytrat za proektamy v mezhakh prohram transkordonnoho spivrobitnytstva: zahalnyi kontsept i praktychni rekomendatsii [Verification of project costs within trans-border cooperation programs: general concept and practical recommendations]. *Visnyk MSFZ* [Bulletin of MSFZ]. 8. Retrieved from: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001945 [in Ukr.].
 5. Zakharova, O. V. (2022). Uchast Ukrainy u funktsionuvanni yevrorehioniv [Participation of Ukraine in the functioning of euroregions]. Cherkasy, 64. [in Ukr.].
 6. Pro transkordonne spivrobitnytstvo: Zakon Ukrainy vid 24 chervnya. 2004 r. № 1861-IV [On cross-border cooperation: Law of Ukraine dated June 24 2004 No. 1861-IV]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text> [in Ukr.].
 7. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva na 2021–2027 roky: Postanova KМУ vid 14.04.2021 r. No. 408 [Approval of the State Program for the Development of Cross-Border Cooperation: Directive of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 14.04.2021 No. 408]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-n> [in Ukr.].
 8. Regulation (EU) 2021/1059 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 on specific provisions for the European territorial cooperation goal (Interreg) Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1059>.
 9. Yevrokomisiia anonsuvala zupynku transkordonnoho spivrobitnytstva z Rosiieiu i Bilorussiu [The European Commission announced the suspension of cross-border cooperation with Russia and Belarus]. *RBK*. Retrieved from: <https://www.rbc.ua/ukr/news/evrokomiisiya-anonsirovala-ostanovku> [in Ukr.].
 10. Yevrokomisiia profinsansue transkordonni proiekti z Ukrainoiu, perervani viinoiu [The European Commission will finance cross-border projects with Ukraine interrupted by the war]. *UKRINFORM*. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3535027-evrokomisija-profinansue-transkordonni-proiekti-z-ukrainouperervani-vijnou.html> [in Ukr.].
 11. Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine Programme. Retrieved from: <http://www.huskroua-cbc.net/>.
 12. Poland-Ukraine Programme. Retrieved from: <http://www.pbu2020.eu/en>.
 13. Interreg NEXT Romania — Ukraine. Retrieved from: <https://ro-ua.net/en/home-2021-2027>.
 14. Common borders. Common solutions. Retrieved from: <https://blacksea-cbc.net/>.

N. I. HORNOSTAI, Senior Researcher

O. Y. MYKHALCHENKOVA, Senior Researcher

STATUS AND PECULIARITIES OF CROSS-BORDER COOPERATION DEVELOPMENT IN UKRAINE

Abstract. *The article is devoted to the currently relevant topic of cross-border cooperation of Ukraine and the development of Euroregions. The article considers the significance of cross-border cooperation for Ukraine, the historical milestones of its formation. The problems of socio-economic development of boundary regions and cross-border cooperation, peculiarities and directions of Ukraine's cooperation with the EU countries are analysed. Theoretical and practical aspects of the implementation of Euroregional policy have been studied. Forms of Euroregional cooperation are systematized. The peculiarities of functioning of Euroregions are investigated. The main directions and strategic guidelines for the development of Euroregional cooperation in European countries are identified. The characteristics and signs of the economic influence of Euroregional structures on the development of boundary regions of neighbouring states are determined. Existing Interreg NEXT programs of EU cooperation with neighbouring regions were considered.*

Keywords: *cross-border cooperation, Euroregion, region, boundary regions, Interreg NEXT programs.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Горностай Наталія Ігорівна — с. н. с., ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-34; gornostai@uinter.kiev.ua; ORCID: 0000-0003-0383-7132

Михальченкова Олена Євгенівна — с. н. с., ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-09-81; eem@uinter.kiev.ua; ORCID: 0000-0001-7784-9668

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Hornostai N. I. — Senior Researcher of Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-34; gornostai@uinter.kiev.ua; ORCID: 0000-0003-0383-7132

Mykhalchenkova O. Y. — Senior Researcher of Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044)521-09-81; eem@uinter.kiev.ua; ORCID: 0000-0001-7784-9668